

KDD Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Dato: 27.02.2023
Vår ref: 23/00084-2
Deres ref: 23/304-1

Høringsuttalelse -Endringer i energiloven og plan- og bygningsloven knyttet til vindkraft på land

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 13. januar 2023.

Om DMF

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnytting av mineralske ressurser, og skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler i Norge.

DMF forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven og ulike relevante sektorregelverk, herunder energiregelverket.

Om forslaget

Kommunal- og distriktsdepartementet foreslår endringer i plan- og bygningsloven og energiloven for oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak om å fremme forslag om å innlemme planlegging og bygging av vindkraftanlegg i plan- og bygningsloven. Endringsforslagene er også forankret i Hurdalsplattformen, som slår fast at regjeringen vil tillate utbygging av vindkraft på steder der det er gode vindforhold og lokal aksept. Behandling etter plan- og bygningsloven skal fremme lokal aksept og forankring. Det overordnede formålet med forslagene er å styrke kommunenes rolle i planlegging og utbygging av vindkraft på land, med hensyn til å redusere konfliktnivået og øke legitimiteten til prosessene, bedre forankring av vindkraft lokalt og bedre tilpassede løsninger. Dette igjen skal gi bedre grunnlag for vindkraft til lands, som er viktig for å styrke kraftbalansen og å nå klimamålene.

Forslagene går ut på å endre beslutningsprosessene for vindkraftanlegg, slik at det skal gjøres en overordnet avklaring av arealbruken etter plan- og bygningsloven gjennom områderegulering (reguleringsplan), før det gis konsesjon etter energiloven. Områdereguleringen skal være på overordnet nivå, mens detaljer skal avklares i detaljplaner som vurderes i konsesjonsbehandlingen etter energiloven. Arealavklaringen og konsesjonsbehandlingen kan skje parallelt, men konsesjonstildelingen kan ikke gjøres før områdereguleringen er vedtatt (rekkefølgekrav).

Det foreslås at NVE (konesjonsmyndighet) gis en utvidet rolle i planbehandlingen til å kunne legge planforslaget ut på høring og offentlig ettersyn, etter samråd med kommunene. Formålet med dette er å gi grunnlag for parallell behandling med konsesjonsprosessen. Det vurderes også om NVE skal gis utvidet ansvar knyttet til behandling av planprogram og konsekvensutredning for områdereguleringen etter plan- og bygningsloven (gjennomføres eventuelt ved endring av konsekvensutredningsforskriften).

Innspill fra DMF

DMF er positiv til de endringer som foreslås for å legge til rette for prosesser som gir økt aksept for etablering av vindkraft på land. Vindkraftanlegg er arealkrevende tiltak, som ofte innebærer naturinngrep, konflikter med berørte interesser samt visuelle og støymessige virkninger i det lokale miljøet. Dette er også utfordringer som er kjent innenfor mineralforvaltningen. Fortsatt utbygging til fornybar energi vil imidlertid være nødvendig for å nå klimamålene, og DMF anser at god arealplanlegging er viktig ved ny etablering. Regulatorisk tilrettelegging for dette er viktig og nødvendig.

Rekkefølgekrav

Det foreslås blant annet et rekkefølgekrav mellom plan- og bygningsloven og energiloven, som skal sikre arealavklaring før konsesjon kan tildeles. DMFs erfaring med konsesjonsbehandling til mineralutvinning er at det er en stor fordel om konsesjonsområdet er avklart etter plan- og bygningsloven når behandling etter mineralloven skal gjøres. Det anses relevant her å vise til at det også er forslått et rekkefølgekrav mellom plan- og bygningsloven og mineralloven ved tildeling av driftskonsesjon, jf. NOU 2022:8 Ny minerallov, § 6-3. Begrunnelsen for dette er å legge til rette for mer hensiktsmessige prosesser, gjennom at arealavklaringen ligger fast når konsesjon tildeles. Det er arealmyndigheten som avgjør arealbruken for driftsområdet, og aksepten for, og forankringen av, tiltaket bør derfor etableres gjennom prosess etter plan- og bygningsloven.

Forholdet plan- og bygningsloven/energiloven

Slik forslaget til endring i plan- og bygningsloven § 12-1 om krav til områderegulering er formulert, er det gjort klart at denne skal være av overordnet karakter. Detaljer skal behandles i prosess etter energiloven. Formålene i plan- og bygningsloven og energiloven er imidlertid ikke de samme, og som sektormyndighet med medvirkningsrett- og plikt, mener DMF at det vil være en fordel om det i planavklaringen (områdereguleringen) gjøres rede for hvilke arealmessige prioriteringer som gjøres og hvilket faglig grunnlag som vektlegges. I dette bør det følge en vurdering av hvordan arealbruk med tiltak vil/kan få juridisk virkning for mineralske forekomster, masseuttak, bergrettigheter og gamle gruver.

Grunnlag for samlokalisering av tiltak

DMF anser at bidrag til større aksept for etablering av arealkrevende tiltak kan gjøres gjennom samlokalisering, eventuelt i form av regulering til etterbruk, der forholdene ligger til rette for dette. Samlokalisering kan blant annet tilsi samlet sett mindre arealbeslag. For potensiell samlokalisering mellom mineralutvinning og vindkraft på land kan vi vise til våre innspill til NVE i tidligere prosesser for oppfølging av Meld.St.28 (2019-2020)- vindkraft på land, som blant annet har resultert i temasider om

kunnskapsgrunnlaget om virkninger av vindkraft på land¹. For påvirkning på mineralressurser fremgår blant annet følgende:

«Vindkraftverk kan medføre både positive og negative virkninger for utvinning av mineralressurser. På den ene side kan vindkraft havne i direkte konflikt med pågående utvinning av mineralressurser. I anleggsfasen til vindkraftverket kan for eksempel sprengninger og rystelser legge restriksjoner på den daglige driften av mineraluttaket. Vindkraftverket kan vanskeliggjøre framtidig arealutvidelse for mineraluttaket.

På den annen side vil en samlokalisering være positivt ved at inngrep samles, samtidig som infrastrukturen i området, som veier, vil kunne brukes både til vindkraftverket og til utvinningsvirksomheten. Videre vil «åpning» av områder for utbygging av vindkraftverk kunne legge forholdene til rette for utnyttelse av mineralressurser i samme område. Det er et potensial for positive synergier ved samlokalisering av større vindkraftverk i tilknytning til uttak av mineralressurser, moderne gruvedrift og industriell foredling av råstoff.

Dette er energiintensive næringer, og utvinning kan foregå i dyp som i liten grad påvirker, eller blir påvirket av, vindkraftverk. Der det er mulig, bør det derfor vurderes om etablering av elektrisk infrastruktur kan benyttes som en energikilde.»

DMF er av den formening at senere utredninger² underbygger behovet for arealbegrensede planlegging for gjennomføring av nye vindkraftanlegg. Det vises også til regjeringens «Grønt industriløft» hvor det skisseres flere tiltak med relevans til dette, og da særlig strategi for klargjøring av grønne industriparkeer.

Myndighet etter plan- og bygningsloven

NVE som konsesjonsmyndighet er ansvarlig for vurdering av prosjektet etter energiloven. Høringsinstansene bes om å gi innspill på om NVE også bør gis et utvidet ansvar knyttet til behandling av planprogram og KU for områdereguleringen etter plan- og bygningsloven. Det vises i høringsnotatet til at dette kan gjøres etter samme ordning i KU-forskriften som for større mineraluttak, der kommunen kan pålegge DMF denne rollen (vedlegg 1 punkt 19).

DMF vil i denne forbindelse påpeke at denne hjemmelen per i dag ikke benyttet av noen kommune.

---

¹ <https://www.nve.no/energi/energisystem/vindkraft/kunnskapsgrunnlag-om-virkninger-av-vindkraft-paa-land/mineralressurser/>

² Meld. St. 36 (2020-2021) Energi til arbeid, Tilleggsmeldinga Meld St. 11 (2021-2022) – langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser og Energikommisjonens rapport NO 2023: 3 Mer av alt - raskere

Vennlig hilsen

Randi Skirstad Grini
Direktør

Unni Garberg
Spesialrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Unni Garberg

Mottakere:

KDD Kommunal- og
distriktsdepartementet

Postboks 8112 Dep

0032 OSLO